

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 28 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre .. 7 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 32 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre .. 8 korona.
Egy óra 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, október 14.

Mindenütt hátrálnak az oláh csapatok.

— Ujabb sikereink az olasz fronton. —

Budapest, október 13. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti haretér:

Brassó környékén a harcok kedvező lefolyásnak. A tegnapi nap folyamán csapataink egy román tisztet, 170 főnyi legénységet, két ágyút szállítottak be. Erdély keleti határan oszlopaink a felső Olt és a felső Maros völgyében a határhegységbe vetették vissza az ellenséget. Kirlibabától északra egy orosz előretörést kézigránát harcban visszavertünk.

Olasz tengeremelléki harc vonal.

Az olaszok támadási tevékenysége tegnap gyengébb volt, mint az előző napon. Az ellenség mindazon kísérlete, hogy a San grado de Mierna és Novavas között fekvő vonalainkba előretörjön, tűzünkben megúsult. Délután a bersaglierikkel megerősített 45-ik gyaloghadosztály megtámadta a Nekvicától északra fekvő állásainkat. Ez az előretörés az ellenség legsúlyosabb veszteséggel mellett omlott össze s csak kevés ember menekült vissza. A laibachi 27-ik gyalogezred és a szegedi 46-ik gyalogezred osztagai vitézségükkel különösen kitüntették magukat. Éppen úgy, mint a Karst fensík északi és déli szárnyán és Wippachtól északra is sikertelenek voltak az ellenség ismételt erőfeszítései, amelyeket Bidlia ellen és a Roite hegyhát ellen intéztek.

Délkeleti haretér:

Egy olasz repülőraj tegnap bombákat dobott Kvajára, amelyek több asszonyt és gyermeket megöltek. Egy üldözésükre felszállott osztrák-magyar harci repülő az Ekumbi és Semeni torkolata között lelőtt egy caproni repülőgépet. A készülék könnyen megsérült, a két bennülő meghalt, három elmenekült. Hőfő altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Tengeri események:

13-án délután egy tengeri repülőrajunk robbantó gyújtóbombákkal nagyon hatásosan bombázta Monfalcone-nál az ellenség által megszállott Adria műveket. Ugyanennek a napnak esti óráiban másik tengeri rajunk nagyon jó sikerrel megtámadta a seizi és a vermoglianoi katonai építményeket, Grado becső kikötőjét, valamint ujjlag Monfalcone-t és

Fut az oláh a határra!

Ég a világ köröskörül, folyik a vér patakostul; francia föld, orosz vidék, olasz hegyek, balkáni táj mind reng, recesg, morajlik, zug. Hörgés, sikoltás, gránátok bugása, robbanás, párolgó testek zuhanása alkot pokoli koncertet. Nincs egy szív a világon, mely nyugodtan dobogna, mindenki félt valakit, reszket valamitől, s fél a holnapi naptól.

A borzalmak e korszakában itt állunk a vér-katarakták között, mi kicsiny számu, nagy erejű magyar nemzet. Márvány sziklává edzett a tűz, a víz, a köny, a vész, a bátorság és a harag, s e márvány sziklán vörös erek: véres patakok futnak keresztül.

Legvéresebb e patak a székely szivek és a székely sziklák alatt.

Francia föld, orosz vidék, olasz hegyek, balkáni táj — mind fáj nekünk; mindenikben magyar szivek pihennek már s mindenikben vérzik magyar most is elég. De úgy nem fájt egy se nekünk, mint a székely mezőkön át ömlő patak vörös vize.

A szemünk csak arra tekint, csak arra hallgatunk szüntelenül: jajong-e még a szent turul-madár a görgényi hegyek fölött? bömböl-e még az ágyu a magyar földön? Mert addig nyugodni nem tudunk, éjszakáink álmatlanok, nappalaink meddők, kezeinken át nem repül a munka láza, agyunk kiszáradt és gondolkozni képtelen, amíg Erdély földjét oláh banditák tapossák. És napról-napra erősebb lobogással lobban föl a hitünk, hogy — nem sokáig! Futó horda lett az oláh hadsereg. A papagály-uniformis úgy málik le róluk, mint rühes ebről a tarka szőr. Vöröstorony és Brassó már lélegzenek a tiszta magyar levegőben, a székely bércék utolsó szorosáiból most kergetik Arz tábornok magyar honvédjei a balkáni tolvajok utolsó oszlopait. Csakugyan tigrisek harcolnak ott a Kárpátok gerincein s üzik vissza az oláh duvadat, az oláh dsungelek mocsarai közé. Irgalomról, pihenésről ne essék szó többé. Ajk ne mozduljon, szív hangosan ne dobogjon most e szent pillanatokban! Látó szemekkel, messzire érző szivekkel nézzük, érezzük ezt a bibliai csodát: az ígért földéről, a dus Kanaánból most... most verik ki az utolsó oláh filiszteust.

Ha ez megtörtént, nyiljon meg az ajk: dal, zene, tánc zengjen át a magyarok országán, dobogjon hangos muzsikával millió szív és kulcsolódjanak össze a kezek — imádságra! (.)

az Adria műveket s a leghevesebb védtüzelés ellenére minden repülőgépnök sértetlenül tért vissza. Hajónadparancsnokság.

A határhegyeken folyik az oláhok üldözése.

(A Somme-csata még egyre tart.)

Berlin, október 13. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati haretér:

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy arcvonala:

Ancre és Somme között az angolok és franciák újabb nagy áttörési kísérletei teljesen megúsultak. A tüzérségi tömegek, s az új tartalékosokkal megerősített gyalogság harcra vetésével reméli az ellenség célját elérni. De vitéz csapataink a nehéz küzdelem után is rendíthetetlenül tartják állásaikat. Az ellenség számos támadásainak főerejét Cotchelette és St. Pierre Vaast erdő között húzódó arcvonalunk ellen irányította. Több ízben elkeseredett kezítésára került a sor. Vonalainkba átmenetileg benyomult az ellenség. Dacára annak, hogy a nap folyamán Saillynál levő állásaink ellen a franciák hatszor hiába intéztek rohamot. Az éj folyamán még egyszer támadtak, ezt a támadást is visszavertük. Ceucecourtól északnyugatra a brandenburgi gyalogság állva fogadta a megsemmisítő tüzével sűrű oszlopokban támadó angol gyalogságot. Sommetól délre Fresnes Macancourt és Chaulnes között a franciák folytatták támadásukat. Ezeket a támadásokat legtöbbszörre már zárótűzünkkel elfojtottuk. A Genremonti cukorgyárért újabb makacs harcok fejlődtek, melyek javunkra dőltek el. Ablaincourt legnagyobb része kemény viaskodás után **hirtökünkben maradt**. A legutóbbi harcokban itt 200 franciát, köztük tisztet fogtunk el.

A német trónörökös arcvonala:

A Maastól keletre és Markirchtől a Vogézekben nyugatra eső területen élénk harc volt. Markirchtől nyugatra a francia előtöréseket visszavertük. A dél Németország felé tartó erős ellenséges repülőrajokat repülőink megtámadták s elhárító ágyuink támogatásával **9 gépet lelőttek**. A beérkezett jelentések szerint a ledobott bombák 50 embert megöltek, 26-ot pedig megsebesítettek. Az anyagi kár csekély. Katonai kárt nem okoztak.

Keleti harotér:

A helyzet változatlan.

Erdélyi harotér:

A gyergyói és háromszéki medence, valamint Felső- és Alsó-Csík az ellenségtől felszabadult. Az üldözést folytatjuk. A Csikszeredáról a gyimesi szorosig vezető országuton az ellenség még szívesen ellenáll. Brassótól keletre és délkeletre emelkedő határhegyeken vívott eredményes harcokban egy tisztet, 170 főnyi legénységet elfogtunk, 2 ágyut zsákmányoltunk.

Balkán hadszintér:

Mackensen vezértábornagy hadserege:

Nem volt különös esemény.

Macedóniai hadszintér:

A monaszti—florinai vasut mindkét oldalán élénk tüzési harc. A Cerna hajlásában a szerb támadások tegnap is eredménytelenek voltak. A Struma arcvonalon az ellenséges felderítő-különményekkel csatározások folytak. Állásainkat Orfana mellett az ellenség a szárazföldről és a tenger felől bombázta. Ludendo If, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hogyan harcol**a török katona Galiciában.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Messze Galiciából levelet hozott ma az Aradi Közlönynek a posta. Három Aradról elkerült tüzér írta át a levelet, akik hosszú két esztendő alatt megjárták valamennyi frontunkat és jelenleg egy Feld Haubic üteggel az egyik Galiciában harcoló török divízióhoz beosztva teljesítenek szolgálatot. A levélírók ama megfigyeléseikről számolnak be, amelyeket a török csapatok galiciei életéről, harcmodoráról, a lövészárokbani viselkedésükről tapasztaltak. A sok érdekességet tartalmazó levélből a következőket adjuk:

— Ütegünket augusztusban hirtelen fölrendelték az olasz frontról — ahol közel egy esztendeig voltunk — ide Galiciába. Eleinte nagyon kellemetlenül lepett meg, amikor ideérkezésünk után a ...-ik török divízióba osztottak be. Aggódunk nagyon, nem ismertük a török katonát, nem tudtuk, hogy állja az oroszok harcát, s viszont idegenül is éreztük magunkat, hogy beszélni sem tudunk velők, mivel nyelvüket nem értjük s ők sem a miénket.

— Mekkora volt azonban a meglepetésünk, amikor egy egész sereg török bajtársra találtunk, akik elég jól beszélnek magyarul. A dolgnak az a magyarázata, hogy ezek évekig éltek Magyarországon, legfőként Budapesten, a hol cukorka árulással foglalkoztak. A felfedezésre, mindjárt jobban kezdtük magunkat érezni. Ez a jó érzésünk csak növekedett, amikor először láttuk harcolni, tűzbe menni török kamerádjainkat.

— Szeptember 24-én történt, hogy kora hajnalba a mi általunk megszállt 20—25 kilométeres front egész vonalán, irtózatossá kezdtek a muszkák. Rettenetes tüzet árasztottak a rajvonala, amelyet egyedül a mi török divízióunk tartott megszállva. Egészen délután négy óráig tartott a pergő tűz, amely ekkor lanyhullni kezdett, mintegy jelzésként a mihamar bekövetkező orosz rohamnak. Csakugyan pont öt órakor megindultak a muszkák. Négy-öt soros rajvonalakban közeledtek a török árkok felé, amikor a mi összes ágyúink, gyalogsági és gépfegyvereink dolgozni kezdtek. Olyan irtózatossá tűzzel fogadták a muszka rohamot, hogy a támadók fejvesztett futásban igyekeztek vissza állásaikba. S ez volt a vesztség, mert a visszafelé futók a saját zárótüzük áldozatai lettek, a többiek pedig a hirtelen ellenrohamozó törökök pusztították el, vagy ejtették foglyul. Rengeteg gyalogsági fegyvert s négy gépfegyvert is sikerült zsákmányolni.

— Érdekes a török katonának a viselkedése a lövészárokból. Nappal pihennek, míg éjszaka folyton lövöldöznek. Az orosz rohamokat nagyszerűen állják. Volt eset, hogy egyetlen napon hét rohamot vertek vissza. S ez az ő kitűnő taktikájukban leli magyarázatát. Ellenséges roham alatt — ugyanis — a török katona nyugodtan marad a fedezékekben, s biztos lövésekkel fogadja a támadókat. Nem ugrál ki az állásokból, de pompás ösztüzeket ad le és így nem esuda, ha rengeteg veszteséget okoz a muszkának már akkor, mielőtt állásainkat elérhette volna. Amikor aztán a megmaradt muszka sorok árkaikhoz érnek, akkor ugrálnak ki hirtelen a fedezékek elé s kézi tusában, a legvadabb és a legvéresebb kézítésben gyűrnek le a támadókat. Nincs ember, aki ellentálni tudna ennek a rettentő szuronyharcnak, amelyben — nincs kegyelem még a menekülni akaróknak sem. Parancs nélkül

Az oláhok erdélyi vereségének okai.

(Az oláh vezérkar csalódásai.)

— Távirati tudósítás. —

Bern. A Temps katonai kritikusa szerint Hindenburg azt akarja, hogy Mackensen és Falkenhayn energikus támadást intézzen a dunai és kárpáti frontokon, mert számít arra, hogy Románia nem bír a szükséges ellenállást kifejténi, hogy megakadályozhassa a román sikeres invázióját.

A központi hatalmak meg akarják büntetni Romániát azért a csalódásért, amelyet Bécsnek és Berlinnek okozott, a semlegeseket pedig terrorizálni akarják egy újabb kis állam elpusztításával. A központi hatalmakat a Romániában felhalmozott óriási mennyiségű gabona és petróleum is kecsegteti. Mindezek elegendő okot adnak arra, hogy Hindenburg bolgár és török segítséggel óriási támadást vezessen Románia ellen.

Herbette azt írja az Echoban, hogy miután Falkenhayn elfoglalta a vulkáni, vörstoronyi és tömösi szorosokat, nem fog tétlenül maradni, hanem meg fogja kísérelni, hogy csapataival elérassa a román sikert. Arról, hogy mikor lesz együtt az ellenségnek az a hadereje, amely ehhez az akcióhoz szükséges

és hogy hol indul meg a támadás, nincsenek biztos hírek. Annyi azonban bizonyos, hogy nagy csapás készül Romániára.

Cherfils tábornok a román haretéri helyzetről írva kifejti, hogy az oláh vezérkar gyökeresen megváltoztatta haditervét, amennyiben Erdély föladásával haderejének nagy részét Bulgária ellen indítja. Mindig hiba két helyen egyszerre támadni és ez okozta Románia eddigi balsikereit. Meg kell jegyeznünk, hogy Bulgária ellen nagyon nehezen érhető el eredmény, mert az osztrák-magyar monitorok teljesen uralják a Dunát. Az a körülmény, hogy az oláh csapatok kitakarodnak Erdélyből, arra bírta az oroszokat, hogy Bukovinában abbahagyjanak minden akciót és elsáncolják magukat a kárpáti szorosoknál.

Rousset alezredes a Petit Parisien-ben azt írja, hogy amidőn a román csapatok kivonulnak Erdélyből, az a gondolat vezérli az oláh hadvezetőséget, hogy a legcélravezetőbb, habár hosszabb ut Erdélybe Szófián keresztül vezet.

Görögország legyőzése.

— Távirati tudósítás. —

Amsterdam. A Times bukaresti jelentése szerint, a múlt héten a román király egy görög küldöttséget fogadott. A látogatásnak különös jelentőséget tulajdonítanak és kapcsolatba hozzák a görög királynak az ententeval szemben tanúsított magatartásával.

Rotterdam. A Nieuwe Courant Londonból érkezett távirata szerint, bárha Athénben nincs is semmi izgalom, Pireuszban mégis nyolcezer franciát hajóztak ki. Az ententének kiszolgáltattott torpedóhajókat a macedóniai kormány rendelkezésére bocsájtják, hogy a görög csapatok hajókat esetleges tengeralattjáró támadások ellen biztosítsák.

London. Politikai körök nincsenek megelégedve a legutóbbi görög eseményekkel, mert a király és a kormány abszolút akaratát jelenti, hogy Görögország a háborúban vonakodik résztvenni.

Szófia. Athénből jelentik: Korint város helyőrségének tisztikara táviratilag üdvözölte az athéni első görög

hadosztály tisztjeit, akik nem csatlakoztak a szaloniki-i felkeléshez és akiket a király audiencián fogadott. A király a tisztjeinek elismerését és háláját fejezte ki. Venizelosz lapjai e miatt természetesen rettentően felháborodtak és hevesen támadták a hadügy-miniszteriumot, miután ígérete ellenére türi a királyhü tiszték politikai tüntetését.

Athén. A görög nemzeti védelmi bizottság által kiközpített görög önkénteseket legközelebb a haretérre küldik. Az önkéntes csapat számára a francia főparancsnokság a Struma völgyében levő frontot jelölte ki. Az önkéntes hadseregbe hegyiütegeket is beosztottak. Kavallából a bolgár sereg elől a partraszállás csufos kalandja után megmenekült önkéntesek görög tiszték vezetése alatt állanak. Hegyi ütegeken kívül még 24 darab 75 kaliberű gyorstüzelő ágyut is osztottak be a csapathoz.

Zürich. A szaloniki entente hadseregben pestis dühöng, melyet Indiából hurcoltak be.

üldözi őket a török katona, s annyira urral lesz rajta a harcok, hogy kétszer-háromszor is föl kell őket szólítani a legszigorubb parancsokkal az üldözés abbahagyására. Az ilyen üldözéseknél jóformán nem is engednek munkát a tüzésnek, amely sok esetben nem is üldözheti tüzzel a futókat, mivel az üldözőket is eltalálhatná.

— A törökök felszerelése kitűnő és ha-

sonlit a miénkhez. Magyarul beszélő kamerad-jaink mondják, hogy mindannyian szívesen harcolnak itt, már csak azért is, mivel kitűnő az ellátásuk, élelmezésük. A menázsijuk ugyanaz, mint a miénk, azzal a különbséggel, hogy disznóhúst nem kapnak. De azért egyikük-másikuk átjön vendégeskedni hozzánk — malacpecsenyére, s ekkor a bort sem igen vetik meg...

Arz tábornok megtisztítja Erdélyt.

(A határ szorosokban vannak az oláhok.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Arz tábornok csapatai a harmadik oláh hadsereg makacs ellentárlását megtörve, északnyugati irányban a határszorosokhoz szorítják vissza őket. **Csapataink Görgényben átlépték a Maros folyót. Maroshévizet megszállottuk.** A legészakibb oláh szárnyat hátrálásra kényszerítettük, úgy, hogy állásaikat feladva visszahúzódnak. Tegnap már Gyergyószentmiklóst is ki kellett üríteniük. Az elkeseredett ellenállást kifejtő oláhokat visszaszorítva, csapataink mindenütt az országhatár közelében harcolnak.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az október tizenegyedikén kiadott oláh hivatalos jelentés szerint: az északi és északnyugati harcvezetésen reggel apróbb esatározások. A déli harcvezetésen kisebb esatározások. A Duna mentén tüzérpárbaj. Kelemen bárcasági hegységben járőrütközések, tüzési harcok. A bárcasági hegyektől egészen Bródig csapataink több ellenséges támadást vertek vissza. Cötnál (?) Caimenitől keletre ellenséges támadást vertünk vissza. A harcvezetés többi részén egészen a Dunáig tüzési, gyalogsági harc. Déli harc-

vezetés: a Dunánál tüzési harc. Dobrudzsában a helyzet változatlan.

Kopenhága. Egy Romániából visszatért dán kereskedő elmondja, hogy az orosz-oláh határt teljesen elzárták. Az oláhok a franciáktól várnak segítséget. Romániában jelenleg a legnépszerűbb ember Pau tábornok. Egy nagyobb stílusú oláh offenzívában már senki sem hisz. Nagyon lehangolta a kedélyeket az a hír, hogy Ferdinánd, oláh király letette a főparancsnokságot és elhagyta a főhadiszállást. Arról is beszélnek, hogy a királyt bizonyos intrikák késztették erre a lépésre. Allítólag Oroszország követelte, hogy a fővezérletet valamely orosz tábornok vegye át. Más verzió szerint a királyné lépett fel férjével szemben és Pokleczy orosz követ támogatásával kikényszerítette, hogy eltávozzon a hadsereg éléről. Minden esetre feltűnő, hogy a király azóta egyáltalán nem látható és azt is tudja mindenki, hogy a királyi pár azóta nem érintkezik egymással.

A vöröskeresztes kémek.

(Oláh kémek után kutatnak Erdélyben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kezdjük már elveszíteni derék erdélyi magyarjainkat, szívesen látott, közzünk fogadott menekülő testvéreink mennek haza. Szép zamatot magyar beszédük, történelmi patinájú szavak eltűnnek ismét. Erdély megy hazafelé. Akármennyire szerettük is őket, örülni kell, hogy aránylag rövid idő alatt visszakerülnek s hogy Erdély drága földje megszabadul az ellenségtől. Akik már otthon vannak, azok áradó szavakkal köszönik meg a szeretetet s ígérnek, hogy emléket állandóan megőrzik.

Többek között levelet kaptunk egy szeben megyei tisztviselőtől, aki azonkívül, hogy az aradi vendéglátásért köszönetet mond, egy érdekes történetet is megír arról, hogy *miképpen próbálkoztak a románok hírt szerezni erdélyi hadállásainkról.* A szeben tisztviselő elmondja, hogy hivatalos körúton volt a nagydisznódi járásban, amikor feltűnt előtte egy kocsi, amelyen jobbról és balról egy-egy vöröskeresztes zászló lengett. A kocsin, mélyen bebukolva bundájába, egy férfi és egy nő ült.

Mindkettő karján a vöröskereszt tisztaletet parancsoló jelvénye. A katonák, akik között a kocsi elhaladt, eleinte meghatódva nézték az irtalmasság hőseit, akik sebesülteket mentenek meg az életnek, betegeket gyógyítanak. A szeben tisztviselő előtt azonban kissé furcsának látszott a vöröskeresztes kocsi, amely lehetőleg gyorsan igyekezett a legszélső hadállás felé. Ő is utána hajtatott; egy keresztutnál azonban a

vöröskeresztes kocsi utasaival együtt eltűnt előle.

Néhány pillanat múlva egy izgatott katona rohant a szeben tisztviselő kocsija felé és a futástól szinte elfulladva kérdezte, hogy nem láttak-e egy vöröskeresztes kocsit és rajta egy nőt és egy férfit. A tisztviselő felvette a katonát a kocsira, aki elmondta, hogy katona ruhába öltözött detektív és azokat a *veszedelmes román kémeket hajszolja, akik a vöröskeresztes jelvényt felhasználják, hogy ágyúállásainkat kikémleljék.*

A tisztviselő elmondta, hogy találkozott a vöröskeresztes kocsival és megmutatta, merre menjen. A detektív és a tisztviselő utána hajtottak és nemsokára meglátták a kocsit. Izgalmas pillanatok következtek most. A tisztviselő fegyver nélkül volt; a katona detektívnek is csak szolgálati revolvere volt kéznél, a kocsin pedig ott ült a vöröskeresztes férfi, nő és a kocsi, valószínűleg mindhároman felfegyverkezve. Szerencsére az utolsó pillanatban egy három löböl álló huszár járőr tűnt fel, ezeknek megmondták, hogy kémeket üldöznek és a huszárkocsi utasaival együtt bekísérték a vöröskeresztes kocsit a parancsnokság székhelyére.

Hogy azután itt mi történt velük, nem mondja el a szeben tisztviselő, de gondolható, hogy ezeknek többet nem igen lesz alkalmuk átjönni a magyar csapatokhoz.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 4 órakor.

Amsterdam. Londonból jelentik: Az alsóház mai ülésén Asquith miniszterelnök beszédében a következőket mondta: Erdeklődéssel, büszkeséggel szemléljük a nagyszerű teljesítményeket, vitézséget, szívósságot és stratégiai tudást, amelylyel Oroszország, Olaszország hozzájárulásával a szövetségesek közös ügyéhez, teljes egyértelműség és kölcsönös bizalom uralkodik a négy hatalom vezérkara között. Hála éppé is kijár, éppé oly meleg a kis államokkal szemben, amelyek felismerték, hogy érdekük és kötelességük követeli, hogy kivegyék részüket a harcból, amelytől jövőjük függ. Különösen Belgiumról, Szerbiáról és most Romániáról van szó, amelynek királya, népe ezernyi sánca ellenében, amelyek független önző semlegességet követeltek, ügyünkhöz csatlakoztak. Vértük javát ontják a kis népek veszélyeztetett függetlenségükért. Ohajtanám, hogy Görögországot is ideszámíthassam. (Élénk tetszés.)

Görögországot, amelynek elévülhetetlen emlékei vannak, ama vitéz győzelmes ellenállásért, amelyet a barbárság és a zsarnokság betörései ellen tanúsított; Görögországot, amelynek jólétét, szabadságát majdnem egy évszázad óta erőteljesen megoltalmaztuk. Csak azt mondhatom, hogy a még most is bölcsen vezetett és kormányzott Görögország tisztes szerepet játszhat az oldalon, amelyre minden, ami múltja hagyományában nagy és dicsőséges, utalja.

A nyugati front angol és francia offenzívájáról a miniszterelnök ezeket mondta:

— Kilenc mérföldnyire a fronton előrenyomultunk és egymásután a nagyon megerősített vonalak egész sorozatát elfoglaltuk. A harcok nevezetes vonása az általánosan tett állandó előrehaladás; rendkívül fontos tény, hogy elfoglalt állásból kiűzték volna bennünket.

— Tüzérségünk azonban nagy felsőbbséget szerzett az ellenséges tüzérség felett. Repülőgépeink teljesen megszerzték a légi uralmat és az ellenséget kényszerítették, hogy Verdun elleni támadást feladja.

London. A Daily Telegraphnak jelentik Szalonikiból: Venizelosz kijelentette egy újságírónak, hogy Szalonikiben valóságos kormányt állít fel, adókat vet ki, hogy csapatokat szerelhessen fel. Reméli, hogy az entente hatalmak a kormányt elfogadják ismerni.

Genf. A Matin közli Joffre napi-parancsát, amelyben minden franciát felszólít, hogy tehetségéhez képest jegegyezzen hadikölcsönt. Hangsúlyozza, hogy ez éppé oly szent kötelesség, mint a katonai kötelesség.

Berlin. A tengerészeti vezérkar közli: Egyik tengeralattjárónk a Földközi tengeren október másodikán egy buvárhajó vadászónak épült Riegel nevű cirkálót, negyedikén pedig a Gallia segédcirkálót egy torpedólovással elsüllyesztette. A Gallia fedélzetén lévő csapatokból, melyek utban voltak Szaloniki felé, mintegy ezer ember odaveszett. A hajó 15 perccel belül elsüllyedt.

Budapest. A Ganz-féle Danubius hajógyár az éjjel ismeretlen okokból kigyulladt. A tűz még tart.

Budapest. A Ganz Danubius gyárban az automobil osztály teljesen leégett. A kár félmillió koronánál több.

Budapest. A Ganz Danubius gyárnak torpedóosztálya égéséhez Budapest egész tüzelőállása kivonult. Lokalizálására mindent elkövetnek. Oka még ismeretlen.

Az oláh király a háborúról.

— Távirati tudósítás. —

Amsterdam. A Times jelenti: Stanley Washburn beszélgetést folytatott Ferdinánd román királlyal, aki egyebek között azt mondta, hogy Romániát nem opportunizmus, vagy cinikus anyagi megfontolások indították arra, hogy részt vegyen a háboruban, hanem nemzeti okokból határozta magát erre. **Magyarország mindig hagyományos ellensége volt Romániának, mert ott a románok milliói politikai rabszolgaságban éltek.**

Románia bizik ügyének igazságában és a szövetségestársakban. Megvan arról győződve, hogy nem lesz az a harmadik kis nép, amelyet a háboruban legyőztek. Ama barbárság ellenére, amellyel az ellenség Romá-

niát megtámadja, ama vadság ellenére, amellyel védtelen nőket és gyermekeket gyilkolnak meg, a román kormány elkerülni igyekszik majd, hogy a románok tetteit elkésztetés irányítsa. A kormány nem szándékszik megtorló rendszabályokat létesíteni a foglyok, vagy a védtelen nem harcolók ellen.

A románok tudják, hogy a szövetségesek ama nehéz kérdések ellenére, amelyek elé magukat állították, Románia ügyét nem fogják elmellőzni és nem fogják megtérni, hogy Románia osztozzék Belgium és Szerbia sorsában.

Ahol nem tudtak az oláh betörésről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Jókay regényeiben, a szabadságharc történetei között, olvastunk egykor völgykatlanokba rejtett csendes kis falukról, melyeknek lakói a nagy harcok közepette is boldogan éltek az életüket. Hozzájuk nem hatolt el a világenzés lármája; mit se tudtak arról, hogy úgyuk moraja, fegyverek ropogása reszketteti meg a világot. Azt hittük, hogy egy nagyszerű fantáziának a képe, álmódásai ezek a történetek, amelyek nem fordulhatnak elő a valóságban. S íme, amint most értesülünk, Erdély szakadékos béréi között a székelyföld egyik völgykatlanában volt egy kis falu, *Felsőfalva*, ahová a román háboru híre alig egy hete hatolt el.

Mélyen a hegyek aljában eldugva fekszik ez a kis helység, amerre nemcsak a hir, hanem talán még a madár sem jár. Most is csak úgy értesültünk róla, hogy az aradi közkórházba egy székely asszonyt és egy székely férfit hoztak be ápolás végett. Az asszonyt *Fülöp Albertnének* hívják, férje a 82-esek között verekszik a honi földért és a magyar becsületért. A férfi neve: *Makrai György*, valami belső hibája miatt nem vitték el a székely ezred katonájának. Történetük nagyon érdekes, jellemző és megható.

Alig egy hete, hogy *Makrai György* a falu fölötti bércoldal erdejében fát vágott, hogy szénétetők is elmentek katonának, ő maga maradt közülük, egyedül folytatta hát a mesterséget. Valahonnan messziről tompa zugás hallatszott mind gyorsabb egymásutánban, s mindenik zugásra felemorajlott a rengeteg s megdobbant a föld.

— A' biza! mintha ágyu volna! — morfondírozott magában *Makrai György*. Vállára vetette fejszéjét s átbállagott a tulsó hegyre, megnézendő, hogy milyen alkalmatosságból szólnak az ágyuk. A tulsó erdő mélyén majdnem félelembe esett a vitéz székely ember, mert elvadult, gyűrött arcu embereket látott egy sziklaodú mélyén. Megszólította őket, beszédbe elegyedett velük. S ezektől a falvaikból kiüzent erdők rejtekébe meghuzódott emberektől tudta meg, hogy hetek óta tart már a román háboru, s hogy a gaz ellenség megzavarta a székely havasok szűzies világát.

Nosza hamar hazafelé vágatott az apostolok lován *Makrai György* s fellármázta *Felsőfalva* asszonyait, mert csak asszonyokból és gyerekekből állt a falu lakossága.

— Meneküljünk asszonyok, mert betörték az oláhok!

A székely asszony nem könnyen ijed meg, de azért a közelgő veszedelmet elkerülendő, a következő órákban elmenekült a falu lakossága. Elmenekült *Agyházára*, amely község a hegyeken túl légvonalban nincs messzire *Felsőfalvától*, ha rejtekutak szövevényes ösvényein érheti el az ember. Itt voltak 5-6 napig csendesen összebujva, meghuzódva. De hogy erre a másik eldugott kis helyre nem vetődött semmi rossz hir, azt gondolták a székely asszonyok, hogy azóta talán már ki is verték a magyarok a gaz ellenséget Erdélyországból. Összesugtak-tanakodtak tehetetlen szerdán délután, hogy bizony ők hazamennek a hegyeken keresztül, megnézik az elhagyott falut, meg aztán összepakolnak egy kicsinyég s elhozzák magukkal az elhozható jószágot. Ki libát hagyott otthon, ki kappant, sőt olyan is akadt, aki disznót hagyott az olban. Ezek közé tartozott *Fülöp Albertné*.

— Bizony nem hagyom ott nekik az én jószágomat.

A gondolatot tett követte és az asszonyok folkerekedtek s el is érték *Felsőfalvát*. Egyetlen férfikisérőjük *Makrai György* volt. A falu végénél elszéledtek, mindenki ment a maga kis házikója felé. Midőn *Fülöp Albertné* megérkezett a háza udvarára, első látogatása a mangalicának szólt, amely teljes egészségben rőfögött a jól ismert háziasszony felé. *Fülöp Albertné* egy-két cső kukoricát magához vevén hajtani kezdte a kapun át a cammogó állatot. Alig ért azonban a kapuhoz, a kerítés mellől román katonák ugrottak fel s megállásra szólították fel. De a székely asszony erősebb futásra ösztökélte az állatot s maga is menekült a gazok elöl. Ekkor az egyik utána lőtt, majd mikor erre a felszólításra sem állt meg, a másik egy kézigránát dobott feléje, amely felrobbant és az asszonyt bal lábszárán súlyosan megsebesítette. A súlyos seb ellenére sem esett össze, hanem a falu végéig futva terelte maga előtt az állatot. A falu végére akkorára már a többi asszony is összeszaladt s igyekeztek mindnyájan menekülni. Velük *Makrai György* is, ki egy pillanatra visszafordult s megfenyegette a román katonákat. De ebben a percben golyót kapott a vállába. *Fülöp* sok vért vesztett, de azért társnőitől támogatva nagynehezen elérte az erdőt, amely elfodte őket az ellenség elöl. Így kerültek be az elmérgesedett sobbal az aradi közkórházba. Egy katonavonat hozta őket idáig.

Az *Aradi Közlöny* munkatársa ma beszélgetett a veszélyen immár tullező s az operációt vitézül kiállott sebesültekkel, akik közül a bátor székely asszony a következő mondattal fejezte be a diskurzust:

— De azért megmentettük ám a disznót!

IRODALOM ES MUVESZET.

Színházi műsor:

Szombaton: 3 a kis lány.

* **A színház hírel.** *Egész héten Három a kis lány.* Szinte csodaszamba megy az az óriási siker, melyet ez a páratlan szép operett hozott a társulatnak. Igaz, hogy az összes szereplők művészetük és képességük legjavát vitték a színpadra, hogy minél nagyobb dicsőséget arassanak. Médikét ma szombaton *Z. Várdi Margit* énekli. Vasárnap és hétfőn ismét *Horváth Mici*, a többi szereplők mindenkor maradnak. **Vasárnapi előadások.** A *Marei*, ez a kedves bohózat operett újdonság vasárnap délután 3 és fél óraker mérsékelt helyárrakkal kerül színre. A főszerepekben *Horváth Mici*, *Járai B.*, *Benkőné*, *Gyöző*, *Járai S.*, *Delli*, *Kertész*, *Várnai* stb. Este 8-ker *Három a kis lány* slágeroperett. **Névtelen asszony.** Szenzációs színmű lesz a legközelebbi újdonság, melyre a társulat lázas szorgalommal készül. *Bisson* a világhírű színműve valósággal lázba hozta a fővárosi közönséget, úgy, hogy minden előadásban zsufolt ház gyönyörködött. Az újdonság nálunk is nagy sikerre számít.

* **Psylander-premier az Apollóban.** Rohanhatnak évek, lefoglalhatják a közönség érdeklődését, figyelmét nagy események, a mozi publikuma azért mégis a tiszta, művészi élvezetek grandiózus napjává avatja azt, amikor *Psylandert*, a filmnek ezt a csodálatos férfi-starját látja viszont a vásznon. Régen nem látták — pláne új darabban — a mozinak változhatatlan népszerűséggel bíró hőst és csak érthető, hogy a mai premier zsufolásig megtöltötte az *Apolló-színház* hatalmas nézőterét és boldog volt az, aki helyhez és jegyhez jutott. Csak természetes, hogy amikor a *Nordisk*-filmgyár híres amorozóját viszi a közönség elé, akkor méltó és fényes keretek közé helyezi. Az *„Egyiptom gyöngye“* kiállításban, rendezésben, még a világ legelsőrendű film-márkáját, magát a *Nordisk*-ot is felülmúlja. Csodás világot tár elénk ez a kép, izgalmas, érdeklésítő mesejátékot és mindennek centrumában: *Psylander*. Többet nem is kell mondani. Szombaton megismétlik a híres képet, amely még vasárnap is műsoron marad.

* **A királytigri.** Az amerikai „*Arany-sorozat*“ a *Trilby*-vel megcsinálta karrierjét. Egyszerre fölé emelkedett ugyszólván az összes hasonló alkotásokon s amit másutt nem lehetett hangzatos reklamokkal megcsinálni, azt megteremtette ez az amerikai filmgyár olyan eszközökkel és fegyverekkel, amelynek egyedüli titka a koncepció, a tudás és a kiváló műérzek. Nem tömegével dobják a filmet a piacra, de amit kihoznak, arra horribilis vagyont költenek, ott a mesteri rendezéstől kezdve a legkisebb statisztáig minden elsőrangú. Ilyen kolosszális, csodafilm, amely még Amerikában is látványosság, szenzációsamba megy, az *Arany-sorozat* második része, a *Királytigri*. Négyfelvonásból álló detektív-dráma, de olyan trükkökkel, olyan fordulatokkal, amely páratlanul áll a maga nemében. Az *Apolló-színház* óriási versengéssel és természetesen nagy anyagi áldozatokkal jutott a filmhez, csak hogy Arad kényes izlésű közönségének több napon át bemutathassa.

* **Dr. Gar-el Hama** a diplomás gazember a címe azon 4 felvonásos detektív slágernek, a mit vasárnap mutat be közönségének az *Erzsébet* mozgószínház. Felesleges volna *Gar-el Hama* szereplését itt külön leírunk, hiszen tudjuk azt mindannyian, hogy a detektív slágerek között az első helyett *dr. Gar-el Hama* foglalja el, amelyet a világhírű *Nordisk* film Compagnie gyár készített. A főszerepet 9 új ember alakítja játszva, akit már igen jól ismer Arad város és az egész világ közönsége. **Legközelebb: A pilóta sors Carlo Wieth a főszerepben.**

A császár levele és a diadalmas tengeralattjárók.

— Távirati tudósítás. —

Rotterdam. Bernsdorf gróf német nagykövet tegnap meglátogatta Wilson elnököt s átnyújtotta neki a német császár levelét. A levél tulajdonképpen válasz volt Wilson elnöknek arra a sajátkezű levelére, mellyel Lengyelország szűkölködő lakossága számára gyűjtött amerikai segédelmet a császárnak bejelentette. Mielőtt Wilson elnök Bernsdorf grófot fogadta, a sajtó több képviselője előtt kijelentette, hogy Németországtól az Amerikának adott ígéretet teljes megtartását fogja követelni s hozzá tette, semmi joga sincs kételkedni abban, hogy Németország meg is fogja tartani ígéretét. Ugy hangzik, hogy a Bernsdorffal folytatandó beszélgetésben a követnek figyelmét erre a témára fogja terelni. Egy későbbi Reiter jelentés szerint Wilson elnök a Bernsdorf gróffal folytatott beszélgetés után kijelentette, hogy a *bekéről egyáltalában nem beszéltek* s hogy az elnök az Atlanti-tenger partján operáló tengeralattjáró támadásokat csakugyan felemlítette a követnek. Bernsdorf gróf kijelentette Wilson előtt, hogy jóllehet e tárgyban Németországból információkat nem kapott, de bizonyos abban, hogy azokat az ígéretet, amelyet kormánya tett, meg is fogják tartani.

A londoni Daily Telegraphnak jelentik Washingtonból, hogy az amerikai partok közelében történt hajósülyesztések miatt Németország és az Egyesült Államok viszonyában „kényes pillanat” állott be. Amint a Reiter-ügynökség jelenti, egy sereg newyorki reggeli lap heves cikket írt az „Amerikai partok német blokádja ellen”.

A Newyork Herald írja: Tengeralattjárók operációit azokon az utakon, amelyek közvetlenül az amerikai kikötőbe vezetnek, nem szabad eltűnünk. A kormánynak legkomolyabb kötelessége, hogy megtegye azokat a lépéseket, amelyek a potosz hadviselésnek amerikai vizeken rögtön véget vessenek. A Journal of Commerce kérde: A mi partjaink német tengeralattjárók bázisául szolgálnak-e? így folytatja tovább: Ha Németország a népek haragját az Egyesült Államokra akarja zúdítani, valóban nem választhatott volna hathatósabb eszközt, mint a tengeri hadjárat vezetésének a mi partunk előtt lefolyó módját. A Newyork Times is hasonló módon ír.

Newyorkból jelentik továbbá, hogy Daniels tengerészeti miniszter jelentette Wilson elnöknek, hogy a német tengeralattjárók az előirt nemzetközi szabályokat a legpontosabban megtartják. Egyébiránt intézkedést tett, hogy az amerikai partok előtt egy órhajóhad álljon készenlétben, mely szükség esetén megvédelmezze a német tengeralattjárók esetleges tulajdonságai ellen az amerikai semlegességet.

Ezzel kapcsolatban, mint Berlinből jelentik, a fantasztikus híreknek egész serege kapott lábra az angol sajtóban, az amerikai partok előtt váratlanul felbukkanó tengeralattjárók ügyében. Az angol sajtó detektívjei a német tengeralattjárók állítólagos amerikai flottabázisát keresik. Mert lehetetlennek tartják, hogy a tengeralattjárók másképpen ki tudnák elégíteni szükségleteiket. Amerikai kikötőkben legfőleg pár órára mehetnek be, de semmi néven nevezendő fűtő- vagy élelmiszeranyagot fel nem vehetnek.

Az angol sajtó legfantasztikusabb híre mindenesetre az, amellyel a Times egyik legutóbbi számában találkozunk. Ezek szerint az

angol világlap meg is találta a német tengeralattjárók bázisát, a tenger kellős közepén. Ez a bázis a Bremen vagy egy hozzá hasonló kereskedelmi tengeralattjáró, mely gyomrában mindenesetre elég fűtőanyagot és élelmiszert tud felhalmozni arra a célra, hogy néhány haditengeralattjáró abból hosszabb ideig táplálkozassék.

Hága. Egy Lordoscil nevű amerikai újságírónak a svéd miniszterelnök kijelentette, hogy Amerikával közösen tiltakozik a fekete lista ellen, de esodálatosan nem tiltakoznak a német tengeralattjárók kegyetlen működése ellen. Anglia azt hangoztatja, hogy el van határozva flottáját a német-svéd kereskedelem ellen felhasználni.

Rotterdam. A Daily News jelentése szerint Londonból egy angol és francia hajókból álló raj az Atlanti Óceánba futott ki, hogy az amerikai partok közelében cirkáló német tengeralattjárókat megsemmisítse.

Olasz szocialisták a béke mellett.

— Távirati tudósítás. —

Bern. A „Petit Parisien” hosszú idő múltán ismét megpendíti a béke kérdését, amely a háború kitérése óta száz meg száz változatban felbukkant a francia sajtó hasábjain. A béke — ugymond — közeledik, bármennyire erőltessék is fegyvereiket az ellenfelek. A háború ugyan dühöng, az erőfeszítések a lehető legnagyobbak, amelyek csak elképzelhetők, de ezek az erőfeszítések már a békének szólnak. A hadviselő felek még mindig annak a tételnek alapján állanak, hogy a békekötéskor kezizálognak és biztosítéknak kell a kezükben lenni, különben rossz béke következik. Ezt a békét azonban nem a kezizálogok alapján fogják megkötni, hanem az erőviszonyok szerint. Ki tud elképzelni békét Belgium visszaállítására és a megszállott francia területek kiürítésére nélkül? Németországnak vissza kellene adnia ezeket a területeket, amelyek ma a békekötésnek legfőbb akadályai. A háború diadal nélkül még akkor is vereség, ha a hadviselő felet nem győzték le. Ennek átérzése és megértése is hátráltatja a békekötést. Nekünk, franciáknak, nem szabad engednünk azokból a biztosítékokból, amelyek nemzetközi helyzetünket és hatalmi állásunkat garantálják. Ezekért mentünk harcba és ezek nélkül nem tehetjük le a fegyvert. Francia területet nem kell féltünk: ezen már túl vagyunk. Akár a fegyver, akár egy diadalmas békekötés visszaadja nekünk mindazt, ami a miénk volt.

Luganó. A milánói Avanti szerint a szociálista kamarapárt többsége elhatározta, hogy felhívja a kormányt, miszerint békefeltételeit úgy az országnak, mint az ellenséges államoknak haladéktalanul adja tudtul.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb
ajándék egy hazuról érkező
hírlap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Hötendorfi Conrád az oláh háborúról. és a békéről.

(Távirati tudósítás.)

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Egy ismert politikai személyiséget fogadott a hadsereg főparancsnokságon, a hadsereg vezérkari főnöke, Hötendorfi Conrád vezerezzredes, aki aktuális kérdésekről nyilatkozva, előtte a többi közt a következő nagyérdemű kijelentéseket tette:

Legelőször a Romániáról szóló vörös könyv került szóba.

— Erről csak azt mondhatom, — mondotta a vezérkari főnök, — hogy diplomáciánk csak most az oláh háború kitérése után került abba a helyzetbe, hogy a háború előzményeit nyilvánosságra hozhassa s ezzel megcáfolja azokat a vádakot, amelyeket ellene emeltek. Egészen másként áll azonban a dolog a hadvezetőségre nézve, amely a háború tartama alatt semmiféle formában sem állhat elő azokkal a bizonyítékokkal, amelyek az ellene emelt kifogásokat megcáfolhatnák. Olyan kifogásokat, amelyek bizonyosan elmaradtak volna, ha az illetők teljesen betekintheztek volna a viszonyokba. A hadvezetőség tehát néman kénytelen ilyen dolgokat tünni, nem zavartathatja magát nyugodt céltudatos munkájában.

— Az oláh hadszíntér legújabb eseményei mutatják, hogy ennek a szöszegő kormánytól vezetett államnak rablótámadása elveszi méltó büntetését, mely remélhetőleg még alaposabb lesz, mint amilyen eddig volt.

— Azon megjegyzésre, hogy az oláh befőrést Magyarországon különösen megérezték, mert magyar földet sujtott, azt kellelfelelnem: most már több mint két éve, mondhatom eredményesen védelmezzük Magyarországot galiciai és orosz területen. Amit csapataink vitézsége ott művelt, egyenesen Magyarország érdekében is művelte. A magyar csapatoknak ott hősiességen kiontott vére is szűkebb hazájuk drága földjéért folyt.

— Érthető, ha a magyar csapatok, különösen a székelyek, égnék a vágytól, hogy a hazájukat ért gráva támadásért ők maguk megfizessenek. Amennyiben erre tekintettel lehetünk, mindent elkövetünk, hogy mindent megtehessek, de az általános hadihelyzetre való tekintettel bizonyos mértéken nem mehetünk túl.

— Arra a kérdésre, hogy miként jöhetne létre a béke, csak azt felelhetem, hogyha ellenségeink bevallottan olyan örült célt tűztek maguk elé, hogy olyan kulturállamokat, mint a központi hatalmak, teljesen megsemmisítsenek, a Tamerlanok, Dzsingiszkánok ilyen eszméivel mi csak nyugodt eiszántságunkat helyezhetjük szembe, hogy minden erőnkkel végsőkig fogunk küzdeni ilyen örütség ellen, amelyet ők ad abszurdum visznek. Ha ellenfeleink belátják az abszurditást, meglesz a béke. Mi teljes hittel, csapataink hősiességébe, lakosságunk áldozatkészségébe, állhatatosságába vetett szilárd bizalommal viseljük a háborút.

— Arra a kérdésre pedig, hogy volt-e a hadvezetőségnak tudomása a Vörös könyvben most már közzétett eseményekről, azt felelhetem: természetesen. Köztem és a külügyi hivatal között állandóan folyt és folyik az értesülések kieserelése s elmondhatom, hogy a külügyi hivatal a legfontosabb értesülések közül sokat a hadsereg főparancsnokság katonai hírszolgálatára utján kapott. Mi Románia katonai eseményeiről, viszonyairól mindig a legapróbb részletekig helyesen voltunk tájékoztatva.

A nyolcadik isonzói csata.

— Távirati tudósítás. —

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Kilenc napig tartott a hetedik isonzói csata. Ebből öt pergőtűzzel telt el, a többit a gyalogsági rohamok foglalták le. Tizennégy kilométer széles fronton, az alsó-Vippachtól a monfalconei partig támadott a harmadik olasz hadsereg. Husz gyalogdandár és 15 bersaglieri zászlóalj és egy lovashadosztály, összesen 200.000 ember kísérelte meg a Comen fensik védő-vonalának frontális áttörését. Lokvica és a Doberdótól délkeletre emelkedő Karszt-csucs voltak a céljai az ellenséges rohamoszlopok folytonos meg-megújuló támadásainak. Az ár azonban szeptember 16-án megtört a vitéz védők példátlan kitartásán. Csak állásainknak ivben hajló északi szárnyát kellett valamivel visszavennünk, úgy, hogy fedezékvonalunk a csata végén majdnem egyenes vonalban észak-déli irányban húzódott Lokvicától a tengerig. Azóta a Karszt-fensik az ellenség ágyúinak és aknavetőinek szakadatlan tüze alatt állott. Az utolsó nyolc nap alatt a pergőtűz a san grado di mernai kolostor és a doberdói tó között példátlan hevességre fokozódott.

Ezt 9-ék délután követte az első gyalog-

sági támadás tömött és mélyen tagozott rohamoszlopokkal. A támadást könnyen visszaverték a mieink. Másnap új tartalékok új támadásra sodorták előre az ellenséges rajvonalat. A támadási front ezúttal átnyult a Vippach északi partjára, St. Peter vasuti állomásig. Frontunk újra rendületlen maradt s csak egyes keskeny szakaszokon, Nova Vastól délre és Jamianónál, sikerült az ellenségnek első árkaikba benyomulnia. Az első ellentámadás azonban újra kiszorította őket. Helytállottak csapataink a harcok harmadik napján is és az ellenség csak Opacchiaselótól keletre és délre jutott valamivel előbbre s Nova Vas rommá lőtt házcsoportja, bizonyosan csak átmenetileg, kezére került. Benyomult máshol is fedezékvonalainkba, de azonnal kiverjük őket.

Luganó. Az adriai olasz kikötőkben vasárnap óta megszüntettek minden forgalmat. Azt hiszik, hogy ezzel egyidejűleg nagymennyiségű csapatszállításokat kezdtek meg Szalonikibe, nemkülönben a Romániát támogató olasz segítőakció céljaira.

VAROS ES MEGYE.

Téli ellátásról gondoskodik a város.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az a bizalmatlanság, mely ugyyszólván általánosságban tekint az elkövetkezendő tél felé, Aradon bátran mondható indokolatlannak. A város vezetősége karöltve a közéleti bizottsággal, működésének egyik legfőbb pontjával azt tűzte ki, hogy már most beszerezzen mindent, ami a közönség élelmiszer szükségletét a téli hónapokra bőségesen fedezze.

A közéleti bizottság mai ülésének is, melyet Varjassy Lajos polgármester jelenlétében, Lócs Rezső polgármester helyettes elnöklése alatt tartott, a fentebbiek alkottak legfőbb gondoskodását.

Lócs Rezső polgármester helyettes bejelentette a bizottságnak, hogy a város részére megérkezett százmétermáza szárazhal, melyet a város egy dán cégtől rendelt. A hal árusítását legközelebb megkezdik s egy kiló halnak 1 korona 20 fillér lesz az ára.

A Haditermény Részvénytársaság értesítette a város gazdasági hivatalát, hogy a város lisztrendelése után járó jutalékot 8328 koronát kiutalta. A bizottság a pénzt a közéleti bizottság számlájának javára fogja utalni. A bizottság elhatározta, hogy a menekültek állatállományából vásárolt 8 igásokrót, 16 borjut, tehenet s b. a jövő hét péntekének hetivásárán a vásártéren el fogja árvereztetni.

Gödschmidt Sándor a városnak egy sütődét ajánlott fel megvételre. Nachl Viktor Ségában szintén egy kisebb sütőde eladására tett ajánlatot a városnak. A közéleti bizottság egyik legutóbbi ülésén egy kisebb bizottságot küldött ki a sütődék megtekintésére és a bizottság most jelentést adott be, mely szerint egyik sütődét sem ajánlja a közéleti bizottságnak megvételre. Az elnöklő polgármester helyettes bejelentette, hogy napokkal ezelőtt egy vagon cukor érkezett a városnak s ez ma el is fogyott. Rövid idő múlva azonban még 3 vagon cukor érkezik. Bejelentette Lócs Rezső a bizottságnak azt is, hogy a napokban megjelent nála Steiner Jakabné, aki elpanaszolta, hogy Schenk Rudolf aradi fűszerkereskedő cégnél cukrot akart vásárolni, de ez csak olyan feltétellel volt hajlandó a cukrot kiadni, ha Steinerné kávéját és mindenféle egyéb élelmiszert is nála vásárol. A polgármester helyettes a panaszról jegyzőkönyvet vett fel, indítványozta a bizottságnak, hogy azt adja ki a rendőrbírósnak.

A közéleti bizottság pár hét előtt

egy kis-várnai cégnél nagyobb burgonyamennyiségre tett rendelést, amely a napokban megérkezik Aradra. A burgonyát a hatósági üzletekben fogják kiárúsítani. A Hadi Termény Részvénytársaság értesítette a várost, hogy a megrendelt babot a napokban elküldi s azt 80 fillérért fogják árusítani a város hatósági üzleteiben. Baruch Jeremiás fővárosi cég 16 vagon rizsre tett ajánlatot a városnak. Az ajánlat elég olcsó, s a bizottság a rendelést meg is tette. Az a kérdés azonban, hogy ki tudja-e hozni az ajánlatot tevő cég a rizst és még fontosabb kérdés, hogy megfogja-e kapni ezután a város mind a 16 vaggont. Ha megkapja, úgy ez az egész évi szükségletet fedezni fogja.

Ezután Varjassy Lajos polgármester szólalt fel, hogy az élelmiszeri üzletek közönsége s az élelmiszeri-üzletek vezetői is állandó panasszal fordulnak hozzá. A közönség azt panaszkolja, hogy a hatósági üzletek a városi tisztviselőket előnyben részesítik, őket szolgálják ki előbb és csak ezután szerezhethi be a közönség hosszas várakozások után szükségleteit. Az üzletek vezetői a közönség ellen azt panaszkolják, hogy azok gorombán bánnak velük s különösen gorombáskodnak a város kisebb hivatalnokai. A polgármester javasolja, hogy tegyen a bizottság előterjesztést a tanácsnak a közönség könnyebb kiszolgálása érdekében, hogy a város tisztviselőinek hónapoként egyszer, vagy kétszer külön állítsák össze a hatósági üzletek mindenből a szükséges kompetenciát és hogy ezt külön a városházán adhassák ki készpénz fizetés mellett a tisztviselőknél. Így ismét egy nagy osomó családtól fognak megszabadulni a hatósági üzletekben. A bizottság a javaslatot elfogadta s a városházán megfelelő helyet fognak keresni, ahol havonként egy-két napon a tisztviselőknél kiadnak élelmiszer-szükségleteiket.

Hecht Arnold dr. tb. főorvos azt panaszolta a bizottságnak, hogy a vajnak a főkapitány által meghatározott ára a piacon 9 korona, s emiatt csakis azt a silány minőségű kevés vajot kaphatja a közönség, amit a piacon talál. A fűszerüzletekben nem adnak vajot, mert a finomabb teavajaknak ára sokkal magasabb, mint a főkapitány által megszabott piaci ár. A bizottság felfogja kérni a főkapitányt, hogy olyképpen tegye lehetővé a vajnak a kereskedésekben való árusítását, hogy a különböző teavaj savótartalmának figyelembevételével ezekre a vajakra új magasabb arakat szabjon meg. Bejelentette még Hoffmann Antal felszólalására Lócs Rezső azt is a bizottságnak, hogy a városajással a téli hónapokra megtehetően lesz ellátva. Ezután az ülés véget ért.

Közgyűlés. Arad város törvényhatósági bizottsága 1916 október hó 18-án délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében — az Aradi Közlöny által már ismertetett tárgysorozaton kívül még a következő ügydarabokat veszi folytatólágon tárgyalás alá: 10. A polgármester előterjesztése az üresedésben levő irodai segédügyi állásnak választás útján való betöltése iránt. 11. A tanács javaslata a fogyasztási adóhivatalnál s a hidvámnál alkalmazottak 1916. évi hadisegélyének előlegkénti kiutaltványozása tárgyában. 12. A tanács javaslata a nem szorosán vett közigazgatási alkalmazottak részére 1917. évre hadisegély engedélyezése tárgyában. 13. A tanács jelentése a vízmű-alapból 200.000 korona függő kölcsön kiutaltványozásáról. 14. A tanács betérjeszté a tartalékos katonák segélyalapjának, továbbá a temetőalapnak 1915. évi zárszámadását. 15. Veszprém vármegye törvényhatósági bizottságának felirata a szeszűzés további korlátozása tárgyában. 16. Wandracsek Ignácnak kérelme a házi kezelésben elvégzendő kőműves munkák iránt megkötött szerződés meghosszabbítása iránt. 17. A műszaki bizottságnak javaslata a közúti személyforgalomnak ideiglenesen gépjárművel való lebonyolítása iránt.

Nyolc székely katona anyja.

— Távirati tudósítás. —

Szeptember első napjaiban itt járt Aradon egy sápadt, vékony székelyudvarhelyi református teológus. Keresztes Józsefnek hívják. A feje alkotása, a szeme lobogása azokra a régi huntipusokra emlékeztet, akiknek formáit a székely fafaragások őrzik. A szegény kálvinista legátus akkor kincseket hozott Aradra. Ugron István udvarhelymegyei főispán a családi ékszereivel szalasztotta ide az oláhok elöl. A szomorú, vézna legátus a bögözi tanítónak a fia, elfuló torokkal mesélte akkor az új hadak útjainak, a Csaba királyfi nemzetségének vándorlását s elmondta, hogy van neki egy jószágos anyja, akinek nyolc fia van a háboruban s ez az öreg székely asszony nem hiszi el, hogy az ő derék nyolc fia nem tudná kis házukat megvédelmezni s nem akar eljönni a házából, mert várja a nyolc fiát s várja a többi székelyeket és bizakodik, hogy Udvarhelyszék földjére nem teszi bitorló lábát az oláh.

Es Keresztes József református teológus megint itt járt. A szeme könyesebb, az arca fakóbb. Megint egy kis táskát visz, de nem az Ugroné kincsét viszi benne, hanem a halott édes anyja drágaságait.

Az öreg székely asszonyért nem jött el a nyolc fia s a takaros, tiszta kis házából el kellett tűnnie az oláhok elöl. Eljött az öreg tanítóval és a leányaival Jászberénybe, de nem hitte, hogy valaha Udvarhely erdeiben gázol az oláh. Négy-öt nap előtt aztán az újságokban azt olvasta, hogy Székelykeresztúron vannak az oláhok. Elsápadt, a szava elakadt, magához hívatta a teológus fiát s esküvel megfogadtatta vele, hogy visszamegy Bögözbe s maga felgyújtja a házat, hogy az ő otthonukat meg ne gyalázza az oláh. Egy kis tarsolyban régi leveleit, imakönyvét, egy pár régi ékszerét odaadta a fiának, hogy ha itt Magyarországon meg talál halni, vigye el ezeket haza a Székelyföldre és ott temesse el.

Ezekben a holmikban élt az ő szive s a szivét hazaküldi a Székelyföldnek. És most megy az udvarhelyi legátus haza az anyja szivével, mert az öreg Keresztesné meghalt Nagy-Magyarországon azon a napon, mikor az oláhok Udvarhelyszékbe tették a lábukat.

Egy magyar újságíró élményei az oláh hadizenet napjaiból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A napokban érkezett haza Oroszországon át a bukaresti osztrák-magyar nagykövetséggel Ferenc Béla, a Bukarestben megjelent „Romániai Magyar Ujság” munkatársa, aki ott élte meg a hadizenet napját s az azt követő első eseményeket, amelyekről érdekes módon számol be.

— A román politikusok között már a hadizenet előtt jóval létrejött a megállapodás a hadizenetre és annak terminusára vonatkozólag. Azonban olyan ügyesen leplezték el szándékukat, hogy nemcsak mi, akiknek minden lépését megfigyelték, hanem maga a román lakosság sem volt tisztában a helyzettel. Az előkészületek a hadsereg kebelében lázasan folytak, a mozgósítást egészen nyíltan fejezték be, azonban az egész oláh közvéleményt azzal vezették félre, hogy a Románián át Bulgária ellen átvonuló orosz haderő ellen, a semlegesség megvédése céljából, történik a mobilizáció. A hadizenetet a háború mellett megrendelt utcai tüntetések nem előzték meg. Általában a csöcselék beleunt az utóbbi hónapok alatt a heccekbe, a melyek napirenden voltak a világháború kitörésekor. Arról minden német és magyar ember meg volt győződve, hogy a háborunk elkerülhetetlen lesz Romániával, de téli háborúra senki sem számított.

Augusztus 26-án külön kiadásban hozták a lapok a koronatanács ülését. Ez azonban csak egy szürke jelentés volt, a koronatanácsban résztvevő politikusok névsora. Nyugodtan várta mindenki a fejleményeket. Csak az Erdélyből átszökött bukarestiek nyugtalankodtak és nyíltan kívánták a monarchia elleni háborút. Julius hóban a liga Bukarestben nagygyűlést tartott, amelyen Lukács László elnökölt. Megnyitó beszédében annak a reményének adott kifejezést, hogy a liga legközelebbi nagygyűlése

Alba Julíanon, — Gyulafehérváron lesz.

Hogy milyen természetű színjátékot üztek a román király, a kormány és az összes politikusok, mi sem jellemzi jobban, minthogy a királyunk születése napján, augusztus 18-án, tehát 10 nappal a hadizenet előtt, a nagykövetség által a templomban megtartott „Te Deum”-on megjelent öt román miniszter, Ferdinánd király képviselőjében két marsall, két hadtestparancsnok és a bukaresti hatóságok fejei.

Vasárnap délután három óraker még soroztunk a követség épületében. Fél 4. óraker azonban utasítást kaptunk, hogy a követségi és a konzulátusi iratokat égezzük el. Végre kezdtük sejteni, hogy nagy események küszöbén állunk. Hazamentem a lakásomra s utközben még betértem a „Romániai Magyar Ujság” szerkesztőségébe, ahol a rendőrség éppen házkutatást tartott. Lakásomra benyitva, két titkosrendőrt találtam a szobámban, akik felszólítottak, hogy kövessem őket a rendőrségre. Hiába hivatkoztam arra, hogy a nemzetközi jogszabályok ellen vétnek, midőn, mint konzulátusi tisztviselőt személyes szabadságomban háborgatnak. Erre kijelentették és másban is bemutatták a letartóztatási parancsot.

A főkapitányságra kísérték, ahol körülbelül 250-en lehettünk már, bankdirektorok, német vállalatok vezetői, egyik budapesti előkelő sajtóorganumnak egy Giurgiu nevű tudósítója, aki tudtom szerint Erdélyből ment át a

háború folyamán Bukarestbe és egy csomó nő, a letartóztatottak feleségei, leányai, továbbá két oláh tiszt, akiket véletlenül két német családnál találtak vendégségben. Az éjszakát a főkapitányságon töltöttük. A nőket reggel szabadon bocsátották, a férfiakat pedig gyalog és kocsin vegyesen a Bukaresttől négy kilométernyire levő Kotroese — külváros — állomására, ahol fegyencvonatra tiltották és elszállították Bukarestnek Domnest nevű várerődjébe, melyet katonai börtönek használnak.

Egy őrnagy parancsnoksága alatt álltunk itt, aki fogadtatásunkkor szónoklatot tartott, amelyben lelkünkre kötötte a fegyelmi szabályok betartását és fogadkozott, hogy humanitásban példát fognak mutatni a franciáknak. Négy napot töltöttünk a legnagyobb bizonytalanságban, priesceken és a földre hintett szalmán a humánus őrnagy parancsnoksága alatt. Mindnyájunkat kémkedéssel gyanúsítottak. Társaságunkban volt a „Ziua” németbarát lapváltalat nagy irodalmi műveltségű direktora, Szlavie is. A holland követ közbelépésére végre csütörtökön szabadon bocsátották.

Csütörtökön este érkeztem vissza katonai engedéllyel Bukarestbe. Bukarestben a legjobban meglepett engem az a csend, ami minden utvonalon, a kávéházakban, vendéglőkben és mulatóhelyen fogadott. Egy pár a házakon lengő zászlón, a katonák marsadjustrungján kívül semmi sem árulta el, hogy a kitört háborúért nagyon lelkesednek az ország lakossága. Az ő számukra is meglepetés volt ez, amelynek első hatása alól nem tudtak felszabadulni. Bukarestben még egy éjszakát kellett a rendőrség épületében töltenem, ahol Dombrowszky kereskedelmi attaséval, a bukaresti mulatóhelyekről összerelt magyar artistákkal együtt töltöttük a puszta padlón az éjjelt.

— Bántódásban nem volt részünk, kivéve egy brutális jelenetet. A követségi épületet román katonák őrizték. Belépni csak igazolvánnyal lehetett. Egyik követségi szolga igazolvány nélkül becsuszott a követség udvarára. A román őrk utána ugrottak és az udvar terraszan vacsorázó Czernin gróf előtt, sőt a követség közbelépésének dacára, agyba-főbe verték a szerencsétlen embert.

Ötödiken reggel autóra ültették a követség és a konzulátus személyzetét és kivittek az állomásra. Egy pár füttyszóval és kavicsdarábval bucsuztak el tőlünk a bukarestiek. E jelentéktelen utcai intermezzo után bewaggoniroztak egy tipikusan ronda romániai kocsiba és Plojestin át Jassy felé vettük utunkat.

Jassyban kényelmes orosz kocsikba szálltunk át. Tizenhárom napig tartott Oroszországon át az utazásunk, amikor Finnország északi határállomásán át Tomlonál elhagytuk Oroszországot. Egy kis orosz gőzös szállított Svédország Haparanda kikötőjébe s onnan haza — Magyarországra.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Aki megvendégelte a hadifoglyot. A 2500 számú belügyminiszteri rendelet — mint ismeretes — szigorúan megtiltja, hogy orosz foglyokat megvendégesse. A budapesti V. kerületi rendőrkapitányságon csütörtökön délelőtt N. J. munkásszónyt, akinek férje hadbavonult, nyolc napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélték, mert egy orosz hadifoglyot megvendégelt.

Fogoly oláh tiszték a háború közeli végét remélik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A hosszú erdélyi vonat, ma délelőtt újabb oláh foglyok transzportját hozta át az aradi vasúti állomáson. Hét vaggont tömve Avarescu generális katonáival. Többnyire egészen fiatal korosztálybeli harcosok, játékoskedvű legények, akik épenhogy csak megszagolták a puska- port.

Egy másodosztályú kocsiból három oláh tiszt lép ki egy honvéd főhadnagy kíséretében. Egyik pápaszemes, leányarcú szőke fiú, hadnagy Ferdinánd király 34-ik gyalogezredében. Elegáns, nyulánk tisztcseske, beretvált arca sápadt és gyűrött. Két bajtársa sokkal idősebb. A főhadnagy az étterem felé kalauzolja őket. Utközben a fiatal tiszt Pester Lloydot vásárol a portástól. A fehér asztal mellett az újságba temetkezik. Az Aradi Közlöny munkatársa engedelmet nyer a hadifogoly tisztekkel való beszélgetésre. Németül szólítjuk meg a szőke hadnagyot. Oláhu felel: sajnos, idegen nyelvet nem beszél.

— Hogyan? Hiszen német lapot olvas?

Válat van. Oláhu tessék parancsolni.

Tolmács segítségével beszélgetünk.

Megtudjuk a nevét: ... jog-

szigorló, a bukaresti egyetem polgára. Tartalékos hadnagy. A rangját a mozgósítás napján nyerte. Intelligens, igen tájékozott ember. A bevonulásról beszél Jassyban, amelynek házi ezredénél szolgál. Az Ulica Maren a legszebb leányok tüztek virágot a hadbainduló katonák mellére és megcsókolták a tiszteteket.

Mosolygott. Nagy kék füstöt fujt szét a cigarettájából:

„Moldova legszebb leányai... Hogy fognak pirulni, ha megtudják, hogy rabságba estünk...”

A vöröstoronyi hegyek közt harcolt ezredével. Nagytalmács körül irtózatos roham volt. Azok a bajor ördögök, meg a magyar párdúcok! A föld alól robbantak ki.

...A német lapban feltűnő cikk az egyesült magyar-osztrák-német seregek erdélyi sikereiről, Brassó, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy, Csikszereda, Predeal újra a miénk. Kérdezzük olvasta-e ezt a nevezetes hirt?

Nem olvastam, de már az uton hallottam róla, a piskii pályaudvaron. Kérem ez a háború. Meglepetésekre mindig készen kell lenni. Románia intervenciója nem volt meglepetés?

— Egyáltalán nem. Számítottuk rá. Csak azt nem tudtuk, hogy melyik órában fog lecsapni. Bratianu ebben...

A hadnagy idegesen vágott közbe:

— Bratianu, kérem, dehogyan. Ez nem Bratianu háborúja. A kormányban az egyetlen Continescu akarta mindenáron a háborút, amely főleg Blondel műve volt.

— És a király?

— A király? Ma sem tudom hinni, hogy a királyok a maguk személyében állást foglalnának. Ferdinánd különben is — nem árulok el titkot, — végzetesen befolyásolható, gyenge ember. Imbecillis, rabja az alkoholnak. És olyan erőszakos akarata emberek, mind Filipescu és Jonescu, de főképen Filipescu, hihetetlen hatással voltak rá.

— Igen, de úgy látszik, Bratianu mégis csak mindenben egyet értett Filipescuval?

— Tévedés. Bratianu mi titokban osztrák miniszternek neveztük. Az őccse, a fiatal Bratianu, az inkább.

— No és a rubellek is megtették ugyebár a kívánt hatásukat?

— Az oroszok csupán a sajtót fizették meg. Nem lehet tagadni, hogy példái az Ade-

LEGUJABB.

Erkezett reggel fél 5 órakor.

Luganó. Az olasz lapok Athénből jelentik: Az ultimátumot, amelyet Fournier tengernagy este 9 órakor adatott át a görög kormánynak, első sorban éjfél tájban Miklós herceg vil-lájában a király, a miniszterelnök, a vezérkari főnök, a külügyminiszter és a tengerészeti miniszter vette fontolóra. A tanácskozáson az a felfogás jutott érvényre, hogy az ultimátum követeléseivel szemben ne tanúsítson ellenszegülést. Ezután hajnali 3 óráig tartó minisztertanács következett, a melyen a vezérkari főnök is részt vett. Másnap délelőtt a kormány képviselői az angol tengernagygyal tanácskoztak, aki a haditengerészet új-jászervezését irányította. Még mielőtt déli egy órakor a határidő lejárt volna, a francia tengernagy megkapta az ismert görög válaszjegyzéket. Időközben a szövetségesek hajói a partraszállítandó legénységgel a salamiszi vizeken és Pireuszban az ott lévő hadihajók közelében cirkáltak, míg Athénben és Pireuszban a lakosság a legnagyobb nyugalmat tanúsította. A görög csapatok a kaszárnyákban készenlétben voltak. A tengerészeti miniszter elrendelte, hogy a görög legénység hagyja el a hadihajókat, úgy, hogy azok maguk nem kísérték a hajókat Keratsiniba. A legénységet az athéni kaszárnyákban fogják elhelyezni. Nyomban ezután a francia matrózok szálltak a görög hadihajókra, míg olasz matrózok a görög torpedónaszádokat az angol tengerészeti legénység pedig a tengeraltjárókat szállta meg. A szövetségesek matrózai ezenkívül megszállták Verot és Kyra szigeteket, ahol görög

flotta raktárai vannak, továbbá a zalamisi és pireuszi erődöket. Vég-rehajtották továbbá a pireuszi és larissai vasut ellenőrzését, amelyen állítólag sok görög csapatot és ágyukat koncentráltak.

London. A Reuter-ügynökség és a Morning Post szaloniki levelezője beszélgést folytatott Venizelossal, aki a következőket mondotta:

— A király túlélt az alkotmány határain. 1915. szeptember havában figyelmeztette a királyt annak szükségességére, hogy teljesíteni kell a Szerbiával szemben levő szerződési kötelezettségeket. A király azt válaszolta, hogy a belpolitikát hajlandó ugyan kormányának átengedni, de a külpolitika vezetése tekintetében egyedül magát tartja isten előtt felelősnek. Venizelosz erre azt válaszolta, hogy Görögország nem isten kegyelméből való királyság, hanem a király atyját a görög nép választotta királlyá és ez kötelező utódára is. A király helyzete a nép bizalmán alapszik. Annak következtében, hogy a király Görögországot személyes birtokának tekintette, Görögország megszegte Szerbiával való szerződését s elvesztette becsületét, érintkezését régi barátaival, Angliával, Franciaországgal és Oroszországgal. Görögország ősi ellenségei behatoltak az országba s megszálltak városokat, kifosztották a népet. Sok athéni polgár kijeleentette Venizelosznak, hogy ezért órája háramlik a felelősség. Ezért kellett Konduriotisznak és Danglisnak is közbelépnie. Ok azt hitték, hogy a királyt elterelik a hamis utról, de reményük most már szétfoslott.

kis karikát kihúzzák. Boár megfogta a gránátot és a karikát Répási húzta. Egyszerre óriási dördüléssel robbant fel a gránát a fiuk kezében. Boár száz sebből vérezve eszméletlenül esett össze. Répásit a kézigránát darabokra szakította és a nem meazsi levő két gazdát is könnyebben megszebesítették a szilánkok. Boár Todort súlyos sebesüléseivel be-szállították az aradmegyei kórház sebészeti osztályára, ahol azóta műtétet hajtottak rajta végre. Az esetet bejelentették az aradi királyi ügyészségnek, mely megindította az eljárást, hogy kit terhel a balesetért a felelősség, és hogy miképen került a veszedelmes dolog a vasuti sínek közelébe.

— **Százezer korona értékű szeszt foglaltak le.** Nagyváradról jelentik: Neumann Mózes marosvásárhelyi kereskedő néhány héttel ezelőtt százezer koronaért szeszt adott el az Erényi-féle Diana sósborszesz gyárnak. Neumannnak a szeszt Nyiregyházára kellett volna szállítani, ahol a gyárba a szesz helyett távirat érkezett, melyben tudatja, hogy a szeszt másnak adta el. A gyár feljelentést tett a rendőrségnek, amely a szeszt megtalálta az egyik nagyvárad raktárban. A nyomozás során kiderült, hogy Neumann árdragító, mert a szesz literjét, amelynek hat korona a maximális ára, tizenhét koronaért adta el az Erényi-gyárnak, de még ezt is keveselte, mert Nagyváradon még nagyobb árat akart kapni. A rendőrség letoglalta a szeszt és a vizsgálatot megindította.

— **A lengyel légió újjászervezése.** Bécsből táviratozzák: A Fremdenblatt írja: A hadsereg főparancsnokság ismert közlése a lengyel légió újjáalakítását illetőleg, néhol téves magyarázatokra szolgáltatott okot. Ezért megállapítandó, hogy a légió szervezetét semmiképen sem érinti az a körülmény, hogy jogos nemzeti kívánságaikkal számolnak, amelylyel egyidejűleg a légió derék magatartásáért jól megérdemelt jutalmat és elismerést kapott. Minden ebből folyó következtetés tárgyátalan, amíg Lengyelország sorsáról véglegesen nem döntenek. A monarchia és Németország, mint a múltban hű szövetségben, teljes egyetértésben és a tényleges viszonyok követelményeinek megfelelő és kielégítő megoldását a lengyel kérdésnek megtalálja.

— **Az emberirtó.** (Drámai sláger az Urániában.) Megrázó erejű, de minden vonatkozásban erkölcs nemesítő és tanulságos képet láttunk tegnap az Urániában. Nem vágyunk barátai az ilyen sötét alapónusú drámáknak, de akkor a mikor a világháború kellős közepén morált prédikáltak és erkölcsi tanulságokat tárnak a nép elé, felfüggesztjük elveinket. A tegnapi kép a pálinka problémájával foglalkozik és pedig foglalkozik olyképen, hogy az alkoholista ember lelkét megrázza, ösztöneibe és hajlamaiba megbénítja, szóval javít. Hogy pedig olyan kiváló kidolgozásban és olyan élethű színjátszással került bemutatásra mint a tegnapi, teljesen ki van zárva, hogy erkölcsi hatásukat eltéveszszék. Látszott is a közönségen, hogy lelkét megülte a nyomornak és bűnnek nyomasztó képzete és hogy teljesen a kép hatása alatt állott. — *Homoculus.* A mai élet problémáinak megfilmesített mester-műve, a mely Berlinbe, Drezdában és Bécsbe eddig nem ismert arányú sikert aratott, legközelebb az Urániában.

— **Koszoru megváltás.** Cabdebó Lajos felső kereskedelmi iskolai tanár Kapdebó Géza tábornok ravatalára szánt koszoru megváltása címén a polgármesteri hivatalban a rokkant katonák javára 20 koronát adományozott.

— **A mai szükség** sokaknak lehetetlenné teszi étvágytalanságnál, köhögésnél, rekedtség-nél, tüdőbajoknál a levegőváltozást. Ezeknél mint régen bevált háziszer a *Sirolin* ajánlható.

— „Muzsikát” kérnek a német sebesültek.

Kedves és figyelemre méltó levél érkezett ma az Aradi Közlöny szerkesztőségébe. Egy sebesült német katona írta, kinek az erdélyi harcokban kapott sebet itt gyógyítják egyik aradi német lazarettben. Zenéért sóvárog a derék vitéz, amelyet nélkülöznie kell betegágyában. A német kulturának hatalmas érverése lüktet át e sorokon, mely az egyszerű közvitéz lelkét is annyira megnemesítette, hogy nem tud el lenni „az isteni muzsika” nélkül. Magyarra fordítva szó szerint hozzuk a levelet, s figyelembe ajánljuk azoknak, akiktől a német katona kérésének az elintézése függ.

Mélyen tisztelt Szerkesztőség!

Egy sebesült német harcos társai nevében is arra kéri az igen tisztelt szerkesztőséget, hogy egy koncertet kívánó kérésünket illetékes helyen és a nagyközönség előtt tolmácsolja. A kereskedelmi iskola előtti parkot (ahol minket ápolnak) mintha tényleg teremtette volna az isten, oly szép és alkalmas hely, nagyon há-lásak volnánk az igen tisztelt szerkesztőség-nek, ha ismételt kérésünket nagyabecsu-lt lap-jában közölni sziveskednék. Az összes sebesült német harcosok nevében tisztelettel kéri ezt

„Ein ahenger der lieben musica”

Hisszük, hogy a levél olvasása után az illetékes fórumok módot fognak találni rövidesen arra, hogy a derék német vitézek mihama-rabb hallgathassák az óhajtott muzsikát.

— **Adomány.** Vértes Ignácné (Borosjenő) öt koronát juttatott el lapunk útján a háboru özvegyei és árvái javára.

— Ne nyuljunk a talált gránátokhoz.

Alig egy-két hónappal ezelőtt a kisszentmiklósi tűzterek által a gyakorlótéren felejtett lövedékeknek számos ott foglalatostkodó földműves esett áldozatul. Akkoriban Greén Nándor főkapitány a lapok és felhívások útján figyelmeztette a közönséget, hogy netalán feltalált lövedékekhez ne nyuljon, hanem azt a legközelebbi katonai parancsnokságnak, illetve a rendőrség-nek jelentse be. Ennek dacára több ízben megtörtént, hogy egyesek a figyelmeztetés ellenére, az általuk talált lövedékeket a rendőrségre, vagy a katonai parancsnokságra viszik. Mint lapunk más helyén erről beszámolunk, ma Ujszentannán ismét szerencsétlenség lett a következménye az emberek vigyázatlanságának. A rendőrség és a katonai állomásparancsnokság épen ezért ez uton ismét inti a közönséget a lövedékek érintésétől s kéri, ha azokat megtalálnak, ugy azonnal tegyenek jelentést a hely megjelölésével az illetékes hatóságoknál.

— **Felrobbant kézigránát.** Pár nap előtt a közeli Ujszentanna községben végzetes kimeneteli szerencsétlenség történt. Boár Tódor és Répási Illés ujszentannai béresfiuk hétfőn reggel a vasuti állomás közelében, a sínek mentén egy kézigránátot találtak. A fiuk örvendezve vitték a gránátot a közelükben tartózkodó gazdájukhoz, Müller János és Józsefhez. Megmutatták a talált dolgot s a gazdák azt tanácsolták a fiuknak, hogy vigyék azt a községházára. Alig mentek a béresfiuk pár lépést, elhatározták, hogy a gránátból a rajta zsinóron csüngő

APOLLO

SZÍNHÁZ.

Oktober 16-17-18-19., hétfő, kedd, szerda, csütörtök
kerül bemutatásra a második „ARANY”-sorozat filmje

KIRÁLYTIGRIS

Amerikai detektív dráma 3 felvonásban.
Főszereplő: RÓBERT WARWICK.

SPORT.

+ **ATE: AMTE.** Érdekesnek ígérkező sport esemény lesz vasárnap a AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén, ahol az Aradi Torna Egylet és az Aradi Munkás Testedző Egyesület csapatai mérkőzést rendeznek. A két rivális csapat vállalkozása mindig nagy érdeklődést keltett az aradi sportkedvelő közönség között, a mi ma sem maradhat el, mert a győzelem mind a két részről nyílt titok. A tavaszi szezonban mind a két csapat kitűnően szerepelt, amit a fővárosi csapatokkal szemben elért eredmények is bizonyítanak, mind a két csapat jelenleg is kitűnő formában van. Az ATE-nél a szorgalmas tréning, míg az AMTE-nél pedig az őszi mezőnyben NAC. elért 8:0 és a SZAK ellen 2:0 győzelem mutatja, hogy az AMTE tavaszi formájából semmit sem veszítve élvezetes játékkal fogja szórakoztatni a sportkedvelő közönséget. A mérkőzés fődöntőjét biztosítja Steinhübl Zoltán (Temesvár, Kinizsi.) bíró. A mérkőzés vasárnap délután, azaz 15-én három órakor lesz megtartva. Buffet. Fedett tribün.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= **Uj gazdasági vasút.** A kisjenői főhercegi uradalom haszonbérlete r.-t. kisjenői béruradalmában új gazdasági vasutakat épített, melyek közül a kisjenői—horgostómajori és kisjenői—augasztamajori 23 km. hosszú motorizemű vonalainak műtanrendőri bejárása f. évi szeptember hó 25-én lett megtartva, mely alkalommal a bizottság az üzembe helyezésre az engedélyt megadta.

= **Uj pályaudvar Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: Az államvasutak igazgatósága a háború befejezése után új pályaudvart akart építtetni Nagyváradon. Az építésre nyolc millió koronát irányoznak elő.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1916. október 14-én szombaton:

C) Bérlet. **3 a kislány.** C) Bérlet.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 8 órakor.

A szerkesztőségért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében:
Stauber József.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlöttéért nem vállalunk felelősséget.)

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják hálás köszönetünk nyilvánítását ez uton is mindazok, kik szeretett gyermekünk elhalálása folytán fájdalmunkat részvétükkel enyhíteni szívesek voltak.

Arad, 1916. október 14.

5368 Jakab Dezső és családja.

Villamos zseblámpák

Száraz elemek

„FAVORITUM”

Ujdonságok állandóan raktáron.
Az egyetlen fényező-lámpa

„GLOBUS”

a monarchia részére egyedárusítás
csak viszontelárusítók részére

Favorita Record Gesellschaft m. b. H. Wien,
V. Schönbrunnerstrasse 12/d. 7087

Jótállás

a biztos arányosért

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybenedekesi ny. főkapitány és fajbarmeny-
tanésztervező nagyszerű találmánya a

„Patkánin”

patkányirtó szer, (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és 10-1 doboz ára 2 K. Mindegyik dobozban 60 patkány kiirtásához. — mely elegendő körülmények között. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy kúrálatra gazdaságban nagy adag használandó. Kérésre ingyen küld a Patkánin gyár vezetője Nagybenedekesen. 4143

Földmives iskolát végzett

róm. kath., nős, családosa egyén, magyar és román nyelvet bírja, hosszú gyakorlattal, melyről bizonyítványal tanuskodnak nagy uradalomból, ispáni, gazdai állást, 1000—1500 holdas gazdaság önálló vezetését vállalkozni felelősségre, kaucióképes. Állását rögtön elfoglalhatja. Címét kiadóhivatal továbbítja. 5361

A főter legforgalmasabb helyén

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér
édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vértképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Bőve a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, finom fűszeres ízű, szon-
gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegek részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré foypaszta

használatával. Nem habuk! A szájüreget desinficálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerháza Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeháza szemben.)

Értesítés!**Az „IBOLYA DORÉ”**

készítményeink a mai naptól kezdve a következő árakban kerülnek forgalomba: Ibolya Doré-erém egy tégely K 150, Ibolya Doré-szappan 1 darab K 150, Ibolya Doré-tej 1 üveg 150, Ibolya Doré-hölgypor 1 doboz K 150.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszébb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. **Ára 2-40 korona.**

Szörvesztő-Depilator. E kitérő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrszálakat, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélküli pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.
Alapított 1886. évben az Aradmegyeri Közkórház számára.

20961—1916. k. h.

Hirdetmény.

A korpa és a takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalomba hozása tárgyában kelt 2780—1916. M. E. számú kormányrendeletet, a következőkben teszem közzé:

Korpát, kölestakarmánylisztet, köleshéjat, olajpogácsát, cukorszörpöt, (melasse-t) szárított répaszeletet, valamint szárított moslék és törkölyféléket sem magukban, sem állati táplálkozására alkalmas más anyagokkal keverve, vagy takarmányozásra alkalmas módon feldolgozva másként, mint a ministerium 2966—1915. M. E. számú rendelete alapján (l. a Budapesti Közlönynek 1915. évi augusztus hó 10. napján megjelent 184. számában) alakított korpaközpont közvetítésével forgalomba hozni nem szabad.

A malomvállalat annak, aki a 2117—1916. M. E. sz. rendelet (l. a Budapesti Közlönynek 1916. évi július hó 1. napján megjelent 148. számában) 7. §-ában megszabott örlési tanúsítvány alapján kizárólag saját házi és gazdasági szükségletére örlött, az ezen örlésből származó korpát kiszolgáltatni, ha pedig azt az örlöttöt átvenni nem kívánja, a Korpaközpont útján forgalomba hozni köteles.

Az ezen §. alapján átvett korpát az átvevő csak saját állatának takarmányozására használhatja fel, s ha bármi okból ily célra fel nem használhatná, azt szintén csak a Korpaközpont közvetítésével adhatja el.

Az 1. §-ban felsorolt ipari termékekért és hulladékokért követelhető legmagasabb ár rendszeresség mellett mm-ként (100 kg.) tisztasulyra a következőkben állapították meg:

Az ipari termékek vagy hulladékok métermázsánkénti legmagasabb árai: Korpa K 20. Köles takarmányliszt K 86. Köles héj K 16. Repcepogácsa K 80. Vadrepcepogácsa K 30. Napraforgómag pogácsa K 40. Gomborkamag pogácsa K 40. Tökmag-pogácsa K 45. Lenmag-pogácsa K 40. Kendermag-pogácsa K 20. Keményítőgyári szárított tengeri-moslék K 82. Keményítőgyári szárított burgonya-moslék K 19. Szárított sörtörköly K 26.

Ezeket a legmagasabb árakat, melyek magukba foglalják a rakodállomáshoz való szállításnak és a berakásnak költségeit is, számként, készpénzfizetés mellett történt berakás esetére kell érteni s ezek az árak egyaránt vonatkoznak úgy belföldi mint külföldi származású nyers anyagok feldolgozásánál előálló termékekre és hulladékokra.

A jelen rendelet életbelépésével hatályukat veszítik a ministeriumnak a korpa forgalomba bocsátásának szabályozásáról 2966—1915. M. E. szám alatt és a takarmányozási célokra szolgáló ipari termékekért és hulladékokért követelhető legmagasabb ár megállapításáról és ezen árak előállításának, azaz forgalombahozásának és szállításának szabályozásáról 4135—1915. M. E. szám alatt kiadott rendeletei, (l. az utóbbit a Budapesti Közlönynek 1915. évi november hó 18. napján megjelent 267. számában, kivéve a 2960—1915. M. E. számú rendeletnek 3. és 7. §-ában, valamint a 4133—1915. M. E. számú rendeletnek 1. §-ában foglalt, a Korpaközpont megalakítására vonatkozó rendelkezéseket, amelyek azzal egészítették ki, hogy amennyiben a Korpaközpontba az említett §-okban megállapított létszámon felül több tagnak kiküldése válna szükségessé, ez iránt a földművelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg intézkedik.

Arad, 1916. szeptember hó 14.

Greén, főkapitány.

Használt ólom megvételre keresetetik.

22050—1916.

Hirdetmény.

A m. kir. Ministeriumnak a hus és zsirfogyasztás korlátozása tárgyában kelt 3101—1916. M. E. rendeletét a következőkben teszem közzé:

Szarvasmarhát, sertést, juhot, ugyancsak kecskét korra való tekintet nélkül a hét két napján, és pedig kedden és csütörtökön — kényszerelvágás vagy kényszerleszúrás szükségét kivéve, — vágni vagy leszurni tilos.

A kényszerelvágás vagy kényszerleszúrás szükségét, ha csak lehetséges előzetesen különben pedig a vágás, (leszúrás) megtörténte után haladéktalanul a községi előjáróságnál (polgármesternél) be kell jelenteni. A hét két napján és pedig szerdán és pénteken húst akár nyers akár feldolgozott, (főtt, sült, füstölt, sózott, stb.) állapotban forgalomba hozni. Ugyanezek a napok tilos ételeknek kiszolgáltatására szolgáló üzletekben és üzemekben (fogadók, vendéglők, agyleti jellegű és más étkező helyek stb.) hus felhasználásával készülő ételeket előállítani vagy kiszolgáltatni.

Hus a jelen rendelet értelmében a marhának, borjúnak sertésnek juhnak, kecskének, lónak, házinyulnak, szárnyasnak és vadnak emberi táplálkozásra felhasználható minden része, kivéve a gyors romlásnak kitett belső zsiger részeket. Husnak tekintendő az említett husneműekből előállított huskonzerv és hentesru is.

A hétnek a 2. §-ban nem említett napján az ugyanott említett üzletek és üzemek egy érkezésre egy személynek legfeljebb egy hústételt szolgáltatnak ki.

Mindennemű hal, — ezen szakasz szempontjából — hústételnek számít. Hétfől napokban a 2. §-ban említett üzleteknek és üzemeknek tilos olyan ételeket előállítani vagy kiszolgáltatni, amelyeknek előállításához zsír, (sertészsír, vaj, növényzsír, növényi olaj vagy emberi élvezetre alkalmas bármely más zsiradék vagy olaj) felhasználása szükséges.

A 2. és az 5. §§-ok rendelkezései alól a belügyminiszter egészségügyi szempontból kórházak és egyéb gyógyintézetek egyes ápolójai javára, kivételeket engedhet.

Aki a jelen rendeletet vagy a hatóságnak a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését megszegi, az, amennyiben cselekedete súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el a két hónapig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az 1. §. tilalma ellenére vágott (leszurt) állat tekintetében a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkövetésnek van helye.

Ez a rendelet 1916. évi szeptember hó 26. napján lép életbe.

A jelen rendelet életbelépésével a husfogyasztás korlátozásáról 1915. évi július hó 3. napján 2857—1915. M. E. sz. a. kiadott rendelet (l. a Budapesti Közlönynek 1915. évi július 4. napján megjelent 153. számában) hatályát veszti.

Arad, 1916. szeptember hó 24.

Greén, főkapitány.

„EOS”

tisztá zsiranyagból készült

cipőtisztító

megint kapható minden színben

1 doboz 90 fillér**CIPŐTŐZSDE**

Andrássy-ut 22. :: Telefon 10—44.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetéséért 6 fillér. Vas-tagabb betűkkel 12 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 80 fillér.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

Virágot,

költészetet, zenét kedvelő, kimodorni szerető s álomba ringatni tudó, fiatal, vigkedélyű, feltétlenül csakis urleány vagy uriaszony tisztességes, komoly ismerettségét keresi unatkozó uriember. Teljes nevet, címet, személyi adatokat tartalmazó levelek „Aranykód” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 5862

Alkalmazást keres.

Középkorú

jó bizonyítványokkal bíró nő privát házhoz apólonőnek ajánkosk. Cím a kiadóhivatalban. 5367

Egy

vegyeskereskedésben jártas segéd, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 5826

Rohkanti

katona, aki a gazdaság minden ágában jártas, állást keres. Cím: Koppányi László, Dohány-u. 1.

Alkalmazást nyer.

Megbízható, Egyes

mindenes, ki önállóan főz, azonnal felvétetik. Fizetés 32-36 korona. Gróf Apponyi-kört 8., földsz. 2. 5860

Jó erkölcsű mindenes leány
gyermektelen házaspárhoz keresetlik. Meer festőüzlet, Andrassy-tér. 5367

Irodalmi teendőkben jártas leány
azonnali belépésre keresetlik. Hubert, Szabadság-tér 8. 5845

Beltisztelő és kifizető
felvétetik Hansa drogeriában. 5851

Irodalmi

gyakorlattal bíró, gyors- és gépirás-ban jártas kisasszony, helybéli irodában alkalmazást nyer. Ajánlatok „Szorgalmas” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 5825

Fűszerkereskedő segédét
keres azonnali belépésre Ehrenfeld Ignác fűszerkereskedő, Arad. 5346

Egy Egyes lán

kifutónak nyomdánkban felvétetik.

Felügyelőnek

erélyes fellépésű egyént keresünk. Lehet nyugdíjas állást, csendőr. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7000

Nyemdzs-tanulóknak

felvétetik két fű, kik 14. évet betöltöttek és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ingatlan.

Új, adómentes

3 szobás magánház villany- és vízvezeték bevezetéssel eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5388

Gyógyászat.

Helicitt.

A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. Izzadó, fényes, sáiros, atkás (mitesszeres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotról öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés léleket finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs pipereüzem és vegyszertár gyára Aradon. Tűz mellett ne használjuk. 12

Lakást keres.

Megyebelli gyárigazgató

keres elegánsan burorozott tágas utcai szobát, két ágyssal, város központjában. Ajánlatot kiadóhivatalba „Gyárigazgató” jellegre. 5369

Utcai

burorozott szobát előszobával, esetleg fürdőszoba használattal, keresek azonnalra Szabadság-tér közelében. Mayer, Kossuth-u. 49. 5358

Kiadó lakás.

Kiadó

műhelynek vagy raktárnak igen alkalmas 2 helyiség. Bővebbet Neuman Testvérek városi irodájában. 5049

Andrassy-tér 8 sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Üzletek.

Andrassy-tér 8.

számu házban egy kisebb üzlethelyiség azonnalra kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

Vétel és eladás.

Nagyobb pénzeszekrény

vagy tűzmentes iratszékény megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők 5366

Maugolica tenyész koca,

süldők, 50 darab 9 hónaposak. eladók. Bővebbet Winter János, Weitzer János-utca 17. 5365

Használt boros hordók eladók.

Pankotal pincében 270 Hl. Nagyszalontai pincében 120 Hl. Darabonként 700-800 literig, 1 darab borzivó gép és apró felszerelés. Értekezni lehet levélleg Blimont Lajos és Társa cég, Nagyszalonta. 5358

Wertheim-kassza

jó karban levő, megvételre kerestetik. Körösvölgyi Pálunkaraktár, Lloyd-palota. 5350

Könn Márton

Szt. Pál-utca 2. Vesz. és elad. uraságektől levett ruhákat és használt butorok vételre és eladásra. 5185

Új butorkitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hiteles egyéneknek kölcsön, és részletfizetésre szállított Sarai Károly bel. cég butorkitelében Aradon, Aasztalos Sándor-utca 5. sz. 391

Könn-kályha eladó

Bercsényi Miklós-utca 48. 5348

Táberi dobozok,

levelező-lapok, levelek és papíráruk nagyban és kicsinyben jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 601

Füstölt, vagy sózott szalonna és zsír megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 5352

Egy keveset használt

plüsch boa és karmantyú eladó. Andrassy-tér 25., IV. lépcső, I. em., 29. a. 8500

Egy állg használt egyenáramú 2 1/2 lóerős motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Tűzifa-eladás.

Az Acsov. alváczi erdőüzlete megkezdte tűzif termékeinek eladását. Selejtmentes bükkfásabb waggontételekben megrendelhető az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak erdőüzletvezetőségénél, Arad, József főherceg-ut 22., földszint. 4366

Különféle.

Divatkonferenciák

3 mtr kelméből is készit Fekete Árpád, Teleky-utca 2. 5364

Legtökéletesebb

citrompótló a Citrom-szőrp fél és egész kilós üvegekben, ára kilónként 3 korona. Eredeti szepességi friss gyümölcsből készült hegyi málnaszörp fél és egész kilós üvegekben, kilónként 2.60 korona Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Szőrmék,

ruhaneműk, szőnyegek megóvására ajánlunk **szőnyegkezelőt** 40 és 60 filleres csomagokban. Legfinomabb resubimált Naftalin kilónként 1 kor. 30 fillér. Rovarpör szőrő dobozban 20, bádogdobozban 30 és 60, üvegekben 30 és 60 fillér. Patschuli levelet kilónként 3-50 K. Földes gyógyszerár, Deák Ferenc-utca. Hehs gyógyszerár, Batthyányi-utca. 12

7916-1916.

Hirdetmény.

A kávéközpont által megállapított legmagasabb kávéárak október hó 16-ig terjedő időben nagyban és kicsinyben a következők: Robusta 9-10-9-90. Sant Jáva 9-70-10-70. Kék kávé 11-12.10. Maragogip kávé 12-13-10. Pörkölt kávé 12-13-10. Finom pörkölt kávé 13-20-14-50.

Arad, 1916. október 5.

Varjassy, polgármester.

Telefon szám 242.

Villamos zseblámpa elemek.

Volfram égők kaphatók 4849

Kalmár József cégnél Arad, Salacz-utca 2. szám.

23437-1916. kh.

Hirdetmény.

A földmívelésügyi miniszter ad. 4402/III-A. 8. számú rendeletével közölte, hogy a kiürített erdőlyrészi vármegyék, valamint azok a vármegyék, melyeken keresztül a kiürített területekről származó hasított körmű állatok ahajtatnak, ragadós száj- és körömfájással fertőzöttek lévén, fennforog a veszély, hogy a menekülő állataival ezt a nagy mérték-

ben ragadós betegséget az országban szét hurcolják.

Közhirre teszem és a gazdasági közönséget figyelmeztetem, hogy a kiürített erdőlyrészi vármegyék-ből elhajtott hasított körmű állatok hajtás közben ki voltak téve a száj- és körömfájással való fertőzésnek, minek folytán azokkal elővigyázatosan kell bánni.

A ragadós száj- és körömfájás széthurcolásának megakadályozása végett az ilyen hasított körmű állatokat más hasított körmű állatoktól legalább 8 napig elkülönítve kell tartani s ezen idő alatt azokat más hasított körmű állatokkal közösen legeltetni nem szabad. Ha az illető állatokon a ragadós száj- és körömfájásra utaló tünetek mutatkoznak, arról azonnal jelentést kell tenni a községi előljárásnak.

Arad, 1916. évi október hó 3. Green, főkapitány.

881-1916. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bíróségi végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a nagyhalmágyi kir. bíróságnak 1916. évi Pk. 1012. sz. végzése következtében Nyág József halmágymezői lakos javára 50 kor. s jár. erejéig 1916. évi július hó 31-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglatolt és 4800 koronára becsült következő ingóságok, a. m. szarvasmarha és juh nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a n. halmágyi kir. bíróság 1916. évi V. Pk. 1248. sz. végzése folytán 50 kor. tökéletelős és eddig összesen 51 kor. 45 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Halmágymezőn leendő megtartására 1916. évi október hó 27-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-al értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alni is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglatatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 130. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Nagyhalmágyon, 1916. évi október hó 7. napján.

Riedl Akos,
kir. jbr. végrehajtó.

5355

Az Aradi Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

folyó évi október hó 22-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor, az Intézet helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, a melyre a t. részvényesek meghívotnak.)

Tárgysorozat.

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
 2. Az igazgatóság előterjesztése a társaság részvenytőkjének felemelése iránt.
 3. Az alapszabályok 4., 28., és 31. §-ának módosítása.
 4. Egy igazgatósági és 15 választmányi tag választása.
 5. Indítványok.
- Azon részvényesek, a kik a közgyűlésen résztvenni óhajtának, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok értelmében folyó évi október 20-ig az intézet pénztáránál letétbe helyezni.

Arad, 1916. október 14.

Az igazgatóság.